

LIKABEHANDLINGS- PLAN

- OCH ÅRLIG PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

LÄSÅRET 2016-2017

INNEHÅLL

<i>Inledning</i>	3
DEL 1: BAKGRUND, BEGREPP OCH RUTINER	
<i>Skollagen och diskrimineringslagen</i>	5
<i>Syftet med likabehandlingsplanen</i>	7
<i>Grundläggande begrepp</i>	8
<i>Åtgärdsrutiner</i>	10
<i>Kartläggning</i>	12
<i>Föräldrasamverkan</i>	12
DEL 2: FÖREBYGGANDE INSATSER	
<i>Utvärdering av planerade åtgärder läsåret 2015-2016</i>	
▪ <i>Skola</i>	13
▪ <i>Fritids</i>	14
<i>Planerade åtgärder för läsåret 2016-2017</i>	
▪ <i>Skola</i>	15
▪ <i>Fritids</i>	16
<i>Allmänt om skolans förebyggande arbete mot kränkande behandling</i>	17

INLEDNING

Varje år ska skolan upprätta en likabehandlingsplan och en årlig plan mot kränkande behandling. Målet är att främja barns och elevers lika rättigheter och att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling. I detta dokument beskrivs hur Sankt Thomas skola arbetar för att uppfylla lagkraven och skapa en bra arbetsmiljö för vuxna och elever.

Till dig som elev

Vår ambition är att alla våra elever ska trivas och känna samhörighet med varandra och skolans personal. Detta är en av de viktigaste förutsättningarna för att en god inlärning ska kunna ske. Om du eller någon i din omgivning blir utsatt för mobbning, våld, hot eller annan kränkande behandling, vill vi att du omedelbart kontaktar en vuxen som du känner förtroende för. Att berätta är det bästa och effektivaste sättet att få hjälp.

Till dig som förälder

Om du misstänker att ditt eller något annat barn utsätts för kränkande behandling, kontakta personal, rektor eller skolsköterska. Det kan vara svårt att ta till sig om ens eget barn mobbar andra, men om så är fallet så måste vi göra något åt det. Om du misstänker att ditt barn utsätter andra för kränkande behandling så råder vi dig som förälder att tydligt klargöra för barnet att detta inte är accepterat och mycket allvarligt. Även i detta fall vill vi att du kontaktar någon av skolans personal.

Till dig som personal

Vi som vuxna, oavsett vilken yrkesgrupp vi tillhör, har ett gemensamt ansvar att skapa en frizon från diskriminering och kränkande behandling i skolan. Genom vårt eget agerande har vi stora möjligheter att gestalta ett empatiskt och medkännande förhållningssätt gentemot barn, elever och vuxna där vi ser till deras värdighet och inneboende förmåga och möjligheter. Alla som arbetar på Sankt Thomas skola har ansvar för alla elevers välbefinnande och att ett gott inlärningsklimat skapas. Det råder ett absolut förbud att kränka barn och elever i skolan. Om ett barn eller en elev utsätts för kränkande behandling ska skolan utreda saken och vidta skäliga åtgärder. Barnen och eleverna ska medverka när planen upprättas, följs upp och ses över. Delaktigheten ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Om personal, föräldrar eller elever misstänker att någon far illa ska skolan informeras så snart som möjligt.

SKOLLAGEN OCH DISKRIMINERINGSLAGEN

Skollagen

Enligt kapitel 6 i skollagen så ska den som äger skolan se till att förskolan och grundskolan:

- målmedvetet arbetar mot kränkande behandling av barn och elever
- gör allt de kan för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling
- varje år gör en plan mot kränkande behandling. Den ska till exempel innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Dessutom ska barn och elever engageras i arbetet med att ta fram planen.
- lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart skolan får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig utsatt så måste de agera och ta reda på vad som hänt. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen.

I skollagens kapitel 6 finns också ett förbud för vuxna i skolan att kränka ett barn eller en elev. Lärarna har också en skyldighet att skapa en trygg miljö i skolan. Det kan ibland innebära att de måste använda sig av vissa disciplinära åtgärder, till exempel visa ut en elev från resten av en lektion. Även om det kan upplevas kränkande behöver det inte vara det i lagens mening.

Diskrimineringslagen

Enligt diskrimineringslagen ska den som äger skolan se till att förskolan och grundskolan:

- arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder. Det innebär att skolorna ska göra allt för att ingen ska bli diskriminerad eller trakasserad.
- gör allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.
- varje år upprättar en likabehandlingsplan som innehåller en översikt över det som behövs göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels förebygga och förhindra sexuella trakasserier.

SYFTET MED LIKABEHANDLINGSPLANEN

Syftet med planen är att alla på vår skola – barn, elever och vuxna – ska skyddas från diskriminering, mobbning eller annan kränkande behandling.

Skolans förebyggande arbete ska omfatta:

- *kön*
- *etnisk tillhörighet*
- *religion och annan trosuppfattning*
- *funktionsnedsättning*
- *sexuell läggning*
- *kränkande behandling*

Skolans mål

- att ha nolltolerans mot diskriminering, mobbning och kränkande behandling
- att vara en trygg arbetsplats och ge arbetsro åt eleverna
- att uppkomna mobbningsärenden åtgärdas och följs upp
- att den drabbades upplevelser definierar vad som utgör kränkande behandling
- att förmedla och gestalta alla människors lika värde
- att öka personalens kunskap och medvetenhet om förhållningssätt och rutiner i arbetet mot diskriminering, mobbning och kränkande behandling
- att involvera elever och föräldrar i likabehandlingsarbetet

GRUNDLÄGGANDE BEGREPP

Vad är mobbning?

En person är mobbad när hon eller han, upprepade gånger och under en viss tid, blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer. Ovanstående definition gäller såväl barn, ungdomar som vuxna.

Vad är diskriminering?

Ett barn eller en vuxen får inte missgynnas genom särbehandling (direkt diskriminering) på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunder som lagen omfattar:

- *kön*
- *könsidentitet och könsuttryck*
- *etnisk tillhörighet*
- *religion eller annan trosuppfattning*
- *funktionsnedsättning*
- *sexuell läggning*
- *ålder*

Ett barn eller en vuxen får heller inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler tillämpas så att de i praktiken får en diskriminerande effekt (indirekt diskriminering).

Vad är kränkande behandling?

Trakasserier och mobbning är former av kränkande behandling.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.

- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck.
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen, vara systematiskt eller återkommande.
- Kränkningar kan till exempel vara:
  - *fysiska* (t.ex. slag och knuffar)
  - *verbala* (t.ex. att bli hotad eller kallad nedsättande saker)
  - *psykosociala* (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning eller blickar)
  - *text eller bilder* (t.ex. klotter, brev, lappar, e-post, sms, inlägg i sociala medier)

ÅTGÄRDSRUTINER

Om en elev utsätter någon för diskriminering eller kränkande behandling gäller följande:

1. Elev rapporterar till rektor eller annan vuxen på skolan.
2. Berörd personal informerar rektor, som i sin tur informerar skolans huvudman.
3. All personal på skolan är skyldig att agera omedelbart mot alla sorters kränkande behandling.
4. Kränkingsproblemet ska i första hand lösas i skolan och berörda föräldrar ska informeras.
5. Berörd personal dokumenterar händelsen och samtalar med de inblandade.
6. Den som utsätts för kränkande behandling ska erbjudas stödsamtal.
7. Vid behov kallas de berörda eleverna oförberedda till enskilda samtal.
8. Samtalet inleds med frågor kring den konkreta situationen. Samtalet präglas av allvar utan att vara moraliserande. Samtalet klargör att det kränkande beteendet måste upphöra omedelbart.
9. Uppföljningssamtal sker en eller flera gånger. De inblandade hålls under observation och kontroller görs med den utsatte.
10. Om inte kränkningen upphör kallas parterna till elevvårdskonferens. Rektor är sammankallande och kallar föräldrar, elever och berörd personal.
11. Om så behövs kontaktas polismyndigheter eller socialtjänst.

Om elevens dåliga uppförande inte bedöms vara kränkande eller diskriminerande vidtas någon eller några av följande åtgärder:

1. Tillsägelse av skolans personal.
2. Samtal med elev (om möjligt tillsammans med annan vuxen).
3. Samtal med berörda parter.
4. Uppföljning vid behov.

Om en vuxen kränker eller diskriminerar elev eller någon i personalen gäller följande:

1. Elev rapporterar till rektor eller annan vuxen på skolan.
2. Om personal upplever att en kollega agerar kränkande ska denne snarast tala med den som agerat felaktigt.
3. Kränkningen rapporteras till rektor, som i sin tur informerar skolans huvudman.
4. Händelsen dokumenteras.
5. Om så bedöms görs anmälan till polismyndighet eller arbetsmiljöverket av rektor.

KARTLÄGGNING

Kartläggning av vilka behov som föreligger kan och ska också ske med hjälp av flera olika metoder, till exempel:

- Planerade samtal, t.ex. utvecklingssamtal
- Informella samtal
- Enkäter
- Incidentrapporter
- Genomgång av rutiner och regler
- Ritning över skolan där barn och elever kan markera om det finns platser där de känner sig otrygga

Eftersom skoltid och fritidstid delvis skiljer sig åt ska en kartläggning ske inom båda verksamheterna. Metoderna ska ta hänsyn till barnens ålder och mognad. Genom kartläggningen bör vi till exempel försöka få svar på följande frågor: Vilka typer av kränkningar handlar det om? Hur vanligt är det? Var sker det?

Elevernas aktiva deltagande i kartläggningen är avgörande för deras möjlighet att påverka vilka förebyggande åtgärder som ska vidtas under läsåret.

FÖRÄLDRASAMVERKAN

- Likabehandlingsplanen finns på skolans hemsida.
- Information om likabehandlingsplanen på föräldramöten en gång per år.
- Vid behov tas likabehandlingsplanen upp på utvecklingssamtal.
- Föräldrarna på Sankt Thomas skola har möjlighet att engagera sig i föräldraföreningen Sankt Thomas Skolas Vänner (STSV)
- Föräldraföreningen deltar i regelbundna skolkonferenser

DEL 2: FÖREBYGGANDE INSATSER

SKOLAN

UTVÄRDERING AV PLANERADE ÅTGÄRDER LÄSÅRET 2015-2016

Mål	Åtgärder	Tidsplan	Utvärdering
Att använda språket på ett ansvarsfullt sätt	Förebyggande arbete kring språkbruket i tal och skrift.	Hösten 2015 Våren 2016	Har genomförts.
Trygg internet-användning	Fortsatt förebyggande arbete och information kring internets risker och möjligheter.	Hösten 2015 Våren 2016	Har genomförts på olika sätt i olika årskurser. Inför nästa läsår förtydligas klasslärares roll.
"Känner jag att det finns någon vuxen på skolan som jag kan vända mig till när jag behöver?"	Alla elever ska ställas inför frågan i förebyggande syfte.	Hösten 2015	Har genomförts.
Trygga trappor i huvudbyggnaden	Lamporna i trapphusen ska alltid vara tända när elever är i byggnaden.	Hösten 2015	Har genomförts. Fortsatt förebyggande arbete ska göras även nästa läsår.
Förebyggande insatser av kurator	Kurator arbetar i klasserna i samarbete med lärarna – särskilt fokus på flick- och pojkgrupper.	Hösten 2015 Våren 2016	Har genomförts på olika sätt i olika årskurser.
Trygg skolgård	Förvaringslåda på skolgården tas bort för att undvika instängningsrisk.	Hösten 2015	Har genomförts.

FRITIDS

UTVÄRDERING AV PLANERADE ÅTGÄRDER LÄSÅRET 2015-2016

Mål	Åtgärder	Tidsplan	Utvärdering
Att använda språket på ett ansvarsfullt sätt	Förebyggande arbete kring språkbruket i tal och skrift.	Hösten 2015 Våren 2016	Har genomförts.
"Känner jag att det finns någon vuxen på fritids som jag kan vända mig till när jag behöver?"	Alla elever ska ställas inför frågan i förebyggande syfte.	Hösten 2015	Har genomförts.
Trygga trappor i huvudbyggnaden	Lamporna i trapphusen ska alltid vara tända när elever är i byggnaden.	Hösten 2015	Har genomförts.
Trygg skolgård	Förvaringslåda på skolgården tas bort för att undvika instängningsrisk.	Hösten 2015	Har genomförts.

SKOLAN

PLANERADE ÅTGÄRDER LÄSÅRET 2016-2017

Mål	Åtgärder	Tidsplan	Ansvarig
Att använda språket på ett ansvarsfullt sätt	Förebyggande arbete kring språkbruket i tal och skrift.	Hösten 2016 Våren 2017	All personal
Trygg internet-användning	Fortsatt förebyggande arbete och information kring internets risker och möjligheter.	Hösten 2016 Våren 2017	Klasslärare
"Känner jag att det finns någon vuxen på skolan som jag kan vända mig till när jag behöver?"	Alla elever ska ställas inför frågan i förebyggande syfte.	Hösten 2016	Mentorer/klasslärare
Trygga trappor i huvudbyggnaden	a) Kontinuerligt arbete i samtliga årskurser, t.ex. kan elever gå ner i mindre grupper. b) Lamporna i trapphusen ska alltid vara tända när elever är i byggnaden.	Hösten 2016 Våren 2017	a) Klasslärare b) All personal
Trygga raster	Utvärdering i samtliga årskurser angående rastvaktens roll för F-2, 3-5 resp. 6-9.	Hösten 2016 Våren 2017	Rektor

FRITIDS

PLANERADE ÅTGÄRDER LÄSÅRET 2016-2017

Mål	Åtgärder	Tidsplan	Ansvarig
Att använda språket på ett ansvarsfullt sätt	Förebyggande arbete kring språkbruket i tal och skrift.	Hösten 2015 Våren 2016	All personal
"Känner jag att det finns någon vuxen på fritids som jag kan vända mig till när jag behöver?"	Alla elever ska ställas inför frågan i förebyggande syfte.	Hösten 2015	Fritidspersonal
Trygga trappor i huvudbyggnaden	a) Kontinuerligt arbete i elevgrupperna på fritids. b) Lamporna i trapphusen ska alltid vara tända när elever är i byggnaden.	Hösten 2016 Våren 2017	a) Fritidspersonal b) All personal

ALLMÄNT OM SKOLANS FÖREBYGGANDE ARBETE MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

Alla som arbetar på Sankt Thomas ansvarar för att det råder ett tryggt klimat på skolan. Diskriminering, mobbning och kränkande behandling ska förebyggas i det dagliga pedagogiska arbetet. Detta kan ske på olika sätt, till exempel genom värdegrundsövningar, dramaövningar, samlingar, tvärgrupper, trivselregler, klassråd, elevråd, elevskyddsombud, elevvårdsteam och fadderverksamhet för nya elever.

- Elevrådsrepresentanter får vara med och lämna synpunkter på utformningen av likabehandlingsplanen för läsåret.
- Elevrådet är uppdelat i två grupper. De består av en pedagog och elever från klass 1-4 respektive klass 5-9.
- Skyddsronden ska genomföras av en elevrepresentant, skolans skyddsombud, vaktmästare och rektor.
- Skolans personal är ansvarig för ett väl fungerande rastvaktssystem för att skapa trygghet på rasterna.
- Likabehandlingsplanen ska finnas tillgänglig för alla i kopieringsrummet och i personalrummen i huvudbyggnaden och på högstadiet. Den finns också att ladda ner på skolans hemsida.
- Under samlingarna ska vi ge och förstärka positiva exempel och kontinuerligt lyfta fram varje människas unika och oersättliga värde.
- Arbetet i tvärgrupper innefattar elever i olika årskurser, ibland samtliga (F-9). Syftet med tvärgrupperna är att knyta kontakter mellan yngre och äldre elever och därmed främja samarbete och samspel mellan olika åldrar.
- Åk 9 arrangerar aktiviteter för de lägre årskurserna eller för hela skolan tillsammans med idrottsläraren minst en gång per läsår.

Kön

Skolledningen ska vid bildandet av klasser eftersträva en jämn fördelning mellan flickor och pojkar. Friskolornas kösystem där elever tas in i turordning efter anmälningdatum innebär att könsfördelningen kan bli ojämn.

Anställningsannonser ska vara könsneutralt utformade och uppmuntra sökande från båda könen. Ledningsfunktioner bör vara jämnt fördelade mellan könen.

Val till de elevdemokratiska råden bör göras så att det blir en jämn representation av flickor och pojkar.

Läraren ska eftersträva jämställdhet i sin undervisning så att flickor och pojkar utvecklas på bästa sätt. Läraren ska tänka på att välja exempel som berättar om både flickor och pojkar. Flickor och pojkar ska ges samma möjlighet att komma till tals i undervisningen, och eleverna ska ges tillfälle att arbeta med personer av båda könen. I vissa fall kan eleverna delas in i flick- och pojkgrupper.

Etnisk tillhörighet

Vår största rikedom på Sankt Thomas skola är den mångfald av kulturer som finns på vår skola bland elever, föräldrar och personal. Detta ska också gestaltas i det dagliga pedagogiska arbetet. Alla elever har rätten att känna trygghet och stolthet i sin kulturella identitet.

Religion och annan trosuppfattning

Sankt Thomas skola är en skola på katolsk grund. Det innebär att det måste finnas en stor medvetenhet om att ingen elev eller vuxen får diskrimineras på grund av sin religion eller trosuppfattning. Det dagliga pedagogiska arbetet måste präglas av en grundläggande respekt för

varandras olikheter genom att värdera det positiva bidrag som var och en kan bidra med i mötet mellan olika religioner, tankar och åsikter.

Funktionsnedsättning

Funktionshinder är i sig självt inget handikapp, men kan bli det om den omgivande miljön är sådan att tillvaron försvåras. Det är därför viktigt att miljön anpassas efter individens förutsättningar så långt det är möjligt.

Sexuell läggning

Ingen får missgynnas eller trakasseras för sin sexuella läggning. Vi på skolan måste ständigt betona varje människas unika och oersättliga värde.

Vi arbetar med utgångspunkten att det inte finns någon majoritet där minoriteterna ska passa in, utan att skolan utgörs av en mängd minoriteter som ska finna former för att trivas bra ihop och respektera varandra.

SANKT THOMAS SKOLA